

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра українознавства

Декан філософського факультету
Іван КАРПЕНКО

Робоча програма навчальної дисципліни
ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ВИБОРОМ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
галузь знань В – «Гуманітарні науки»
спеціальність В10 – «Філософія»
освітня програма Європейські студії
вид дисципліни вибіркова
факультет ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин і туристичного бізнесу»

2025/2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

30 червня 2025 року, протокол № 5

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Максим ВЕРМАН, викладач кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від 27 червня 2025 року № 12

В. о. завідувача кафедри українознавства

Наталя АКСЬОНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Європейські студії»

Гарант освітньої програми «Європейські студії»

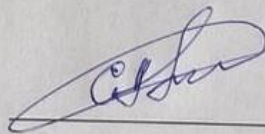

Наталя ЗАГУРСЬКА

Програму погоджено методичною комісією філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

27 червня 2025 року, протокол № 10

Голова методичної комісії
філософського факультету

Сергій ГОЛКОВ

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Польська мова» укладено відповідно до освітньо-професійної програми «Європейські студії» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 033 «Філософія».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – закріпити у здобувачів освіти вміння використовувати польську мову в різних комунікативних ситуаціях і реалізувати на практиці різні мовні навички (читання, письмо, усне мовлення).

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

– сформувані загальні компетентності, потрібні для майбутнього фаху, зокрема отримати знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2); вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК4); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК5); цінування та повага різноманітності та мультикультурності (ЗК6); здатність працювати в команді (ЗК8 здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК9); Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК10) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК12).

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Вибіркова дисципліна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
48 год.	год.
Лабораторні заняття	
Не передбачено	

Самостійна робота	
72 год.	год.
зокрема контрольна робота	
20 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

– сформувати здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію (ФК1); здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства (ФК6); здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації (ФК14).

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Завершивши пропонований курс, здобувачі освіти мають досягти таких результатів навчання:

ПРН 2 – мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію;;

ПРН 12 – уміти систематизувати та класифікувати знання з теорії та історії міського простору, писати культурологічні тексти.

1.8. Пререквізити (набуті знання): курс польської мови за 5-6 семестри.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Граматичні особливості польської мови

Складні випадки відмінювання іменників. Складні випадки творення форм теперішнього часу (I та II дієвідміни). Складні випадки творення форм минулого часу. Дієслова на *ść*. Умовний та наказовий спосіб у системі польської граматики. Дієприкметники в системі польської граматики. Польські числівники. Особливості відмінювання та вжитку. Ступені порівняння прикметників у польській мові (складні випадки)

Розділ 2. Лексичні особливості польської мови

Основні лексико-семантичні групи в польській мові. Особливості фахової лексики. Найуживаніші польські ідіоми.

Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови

Способи вираження власних думок. Способи аргументації в польській мові. Особливості перекладу фахових текстів з польської та на польську мову. Особливості написання фахових текстів польською мовою.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Розділ 1. Граматичні особливості польської мови												
Разом за розділом 1	40		16			24						
Розділ 2. Лексичні особливості польської мови												
Разом за розділом 2	40		16			24						
Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови												
Разом за розділом 3	40		16			24						
Усього годин	120		48			72						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Граматичні особливості польської мови			
1	Складні випадки відмінювання іменників	4	1
2	Складні випадки творення форм теперішнього часу (I та II дієвідміни)	4	
3	Складні випадки творення форм минулого часу. Дієслова на ść	4	1
4	Умовний та наказовий спосіб у системі польської граматики	4	
5	Дієприкметники в системі польської граматики	2	
6	Польські числівники. Особливості відмінювання та вжитку.	2	
7	Ступені порівняння прикметників у польській мові (складні випадки)	4	
Розділ 2. Лексичні особливості польської мови			
8	Основні лексико-семантичні групи в польській мові	4	
9	Особливості фахової лексики	4	2
10	Найуживаніші польські ідіоми	4	
Розділ 3. Комунікативні аспекти використання польської мови			
11	Способи вираження власних думок	4	2
12	Способи аргументації в польській мові	4	
13	Особливості перекладу фахових текстів з польської та на польську мову	4	
14	Особливості написання фахових текстів польською мовою	4	
	Разом	48	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Опрацювання додаткової літератури	32	54
2	Підготовка до контрольної роботи	20	20
3	Переклад тексту	20	30
	Разом	72	108

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальних завдань у навчальному плані не передбачено.

7. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, дослідницький, евристичний і метод проблемного викладання.

8. Методи контролю

Засвоєння навчального матеріалу контролюється письмовими роботами за темами занять, контрольною, заліковою та екзаменаційною роботою. Якість виконання самостійних завдань контролюється в межах індивідуальної роботи викладача зі студентами.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Залікова робота	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	60	40	100
6	4	3	4	5	4	7	7				

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Максимальна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань одного розділу, становить 14 балів. Максимальна сумарна кількість балів, які може набрати студент за виконання завдань трьох розділів, становить 40 балів. Здобувач освіти не допускається до сесії, якщо він не набрав впродовж семестру 20 балів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Знання студентів оцінюють у таких формах контролю: поточне оцінювання (аудиторна робота (індивідуальне та групове опитування, письмові самостійні роботи, самоконтроль, контрольна робота за темами вивченої дисципліни) і домашня робота) і підсумковий контроль (письмова залікова та екзаменаційна робота); до того ж здобувачі освіти мають неухильно дотримуватися принципів і норм академічної доброчесності, на яких ґрунтується науково-освітня діяльність Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://karazin.ua/korisna-informatciia/akademichna-dobrochesnist-1/>).

У межах пропонованого курсу студенти зобов'язані дотримуватися засад академічної доброчесності відповідно до ст. 42 Закону України «Про вищу освіту», у якій її визначено як сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою

забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Власне, дотримання принципів академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації, якщо здобувач освіти використовує ідеї, розробки, твердження тощо інших осіб; дотримання законодавства про авторське право та суміжні права; об'єктивне оцінювання навчальних досягнень студентів; надання достовірної інформації про результати наукової чи навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Відповідно до цього неприйнятні будь-які форми академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Поточний контроль здійснюють упродовж усього семестру; він передбачає оцінювання студентських робіт залежно від кількості завдань і рівня їхньої складності. У межах поточного контролю перевіряють рівень розуміння й засвоєння вивченого навчального матеріалу, уміння самостійно осмислювати теоретичний мовний матеріал, ступінь реалізації усних і письмових мовленнєвих навичок під час розв'язування практичних завдань. Оцінюючи такі роботи, зважають на правильність, логічність, обґрунтованість відповідей, здатність аналізувати, систематизувати, класифікувати навчальний матеріал, робити аргументовані й науково виважені висновки, висловлювати самостійні судження. Пишучи контрольну роботу за темами навчальної дисципліни, студент має виконати кілька завдань, пов'язаних із різними мовними компетенціями (максимальна оцінка – 20 балів).

Підсумковий контроль здійснюють, щоб оцінити рівень знань і навичок студентів на завершальному етапі вивчення навчальної дисципліни; форма підсумкового контролю – тестова залікова робота, що містить чотири різнотипні завдання (максимальна оцінка – 40 балів).

Оцінюючи письмові роботи, додатково зважають на неохайне оформлення роботи, неточності у формулюванні окремих понять, особливості відповідей (чіткість, логічність, послідовність). Залежно від кількості орфографічних і пунктуаційних помилок студент може втратити деяку кількість балів, але негрубі помилки (описки) не враховують. У перекладі зважають на повне й точне відтворення оригінального тексту на смисловому та мовному рівнях, дотримання норм сучасної української літературної мови. Залежно від кількості помилок у практичних завданнях студент може втратити 1 бал за кожні дві помилки в написанні слова, творенні граматичної форми та формулюванні правильної відповіді-пояснення. Зазначену шкалу варіюють залежно від складності конкретного завдання чи кількості позицій, що перевіряються чи форм.

Загалом знання студентів оцінюють за такою шкалою оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
100–90	відмінно

89–70	добре
69–50	задовільно
0–49	незадовільно

Відповідно до поданої шкали загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів такі:

Сума балів 100–90: студент вповні засвоїв навчальний матеріал, дав вичерпні відповіді на поставлені практичні запитання, глибоко опрацював основні й додаткові джерела до курсу, уміє творчо та критично мислити, залучати набуті знання й навички до розв’язання конкретних професійних завдань, систематично впродовж навчання виконував усі завдання, виявив глибокі знання з вивченої дисципліни.

Сума балів 89–70: студент досить логічно й повно відповів на більшість поставлених запитань, засвоїв увесь програмний матеріал, опрацювавши основну літературу, достатньо добре аналізував мовні явища, але припускався несуттєвих помилок у формулюваннях та відповідях.

Сума балів 69–50: студент засвоїв навчальний матеріал не вповні, знає лише його основний зміст, не досить логічно та аргументовано формулює його, відповідає неточно або неповно на поставлені запитання, опрацював тільки малу частину літератури до курсу, припускається досить багато помилок та огріхів у формулюваннях та відповідях.

Сума балів 0–49: студент не засвоїв навчальний матеріал або засвоїв його на досить низькому рівні, не вміє практично використовувати теоретичні та практичні положення дисципліни, аналізувати мовні явища, не може формулювати чіткі та логічні висновки щодо розглянутих питань, має дуже низьку культуру усного та писемного мовлення, припускається численних помилок у формулюванні та структурі відповідей і конкретних практичних завданнях.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Dąbrowska A., Pasieka M. Przewodnik po trudnych miejscach polszczyzny. Kraków: UNIVERSITAS, 2023. 368 s.
2. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część II. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2015. 292 s.
3. Wilczyńska B. Polski na B1. Przykładowe testy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego na poziomie B1. Warszawa: HELLOPOLISH, 2023. 176 s.

Допоміжна література

4. Jadacka H. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa: Książka i wiedza, 2006. 253 s.

5. Mędak S. Język polski dla obcokrajowców. Polski od poziomu B1 wzwyż. Gramatyka i składnia ze 192 ćwiczeniami kreatywnymi. Kraków: Wydawnictwo PETRUS, 2015. 347 s.

6. Achtelek A., Hajdiuk-Gawron W., Madeja A., Świątek M. Bądź na B1. Kraków: Wydawnictwo UJ, 2009. 178 s.

7. Garncarek Piotr. Czas na czasownik. Poziom średni ogólny B2. Kraków: UNIVERSITAS, 2022. 221 s.

8. Lipińska E., Dąbska E. Kiedyś wrócisz tu. Część I. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Kraków: UNIVERSITAS, 2015. 280 s.

9. Lipińska E. Z polskim na ty. Kraków: UNIVERSITAS, 2022. 296 s.

10. Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej. Warszawa, 2005. 332 s.

11. Serafin B., Achtelek A. Miło mi panią poznać. Język polski w sytuacjach komunikacyjnych. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 2013. 354 s.

12. Кравчук А. Польська грамати́ка з впра́вами. Підру́чник для ви́щих навча́льних закла́дів. К.: Фірма «ІНКОС», 2015. 453 с.

СЛОВНИКИ

1. Drabik L., Sobol E., Stankiewicz A. Słownik idiomów polskich PWN. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2019.

2. Kubiszyn-Mędrala Z., Winiarska J., Kurzowa Z., Skarżyński M. Słownik synonimów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2019.

3. Wielki słownik języka polskiego PWN. W 5 t. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.obcyjezykpolski.interia.pl>.
2. www.wymowapolska.pl.
3. <https://www.dyktanda.net/>.
4. <http://język-polski.pl/>.
5. <https://pl.bab.la/koniugacja/polski/>
6. <http://gramatyka.wordpress.com/>.